

Szócs Géza

901 évvel később

avagy

1097 nyarán Tengerfehérváron Könyves Kálmán
menyasszonyát, a szicíliai normann hercegnőt várja

mottó:

„A velencei dogét e házasság aggodalommal tölté el.”

Fogaimra visszapillantó tükröket szereltem
hogy jobban emlékezzem
lányokra, lakomákra.
Arra, hogy ki voltam.

Mindhiába.

Jelentős magyar király vagyok.
Nevem Első Kálmán.
Királyok hosszú sora követ majd engem.
Második Endre, Harmadik István, Negyedik Béla,
Ötödik László... De Kálmán nem jön több egy sem.
Én vagyok Első és Utolsó Kálmán.

Nagybátyámat Szent Lászlónak hívták.
1068 körül születtem.
Apám neve Géza volt, foglalkozása: király.
Anyám leánykori neve: Loozi Zsófia.
Bácsikám, a drága Laci bácsi, előbb papnak szánt.
De végre is ő faragott királyt belőlem,
Szent Laci bácsi.

Legnagyobb külpolitikai sikeremet
a dalmát városok meghódításával arattam.
S most éppen itt vagyok inkognitóban
Tengerfehérváron,
e lepusztult és obskurus csehóban.
Téged várlak, hogy megjöjj Szicíliából.

Családom nevezetes
családom nagyon nevezetes.
Szexuális házasságtörés, orgyilkosság, végrendelet –
hamisítás, testvérharc, trónbitorlás
nem fordul elő bennem. Illetve majd meglátod.

Hajam borzas. Szőrös vagyok, hunyorgató, púpos,
sánta és selypes. Trónra vágyó öcsémmel
a folyton lázadó Álmoossal
és ennek fiával, Bélával szemben
erélyesen jártam el
és mindkettőt megvakítottam.

Senki sem tudja, hogy itt vagyok
s aki látja, hogy itt vagyok
nem tudja, hogy ez én vagyok.

Azt sem tudják, hogy ismerjük már egymást:
hogy Szicíliában kertész voltam
hogy kertész voltam nálatok.

Az volt a mi kertész-regényünk.

Szicíliában nárciszokkal
ültettem be a hegyfokot:
e hosszú nárcisz-mondatokból
tudtad meg azt, hogy ott vagyok.

A dózse meg akar öletni
a dalmát tengerpart miatt
ezért ülök most áruhában
itt lent a kikötő alatt.

Michieli Vitális,
így hívják a dózsét
egy Giovanni Volosini nevű orgyilkost bérelt föl
hogy megöljön. Csavargó-áruhámnak ez a titka.

1097-et írunk. Meg 1998-at is.

Jó volt kertésznek lenni nálad.
Beültettem a hegyfokot
s olyasmit sugdostam füledbe
mit viking ember nem szokott.

Búbánatos viking rokonaid
semmit sem sejtettek s jó ez így
mert hajaj, de rámtalálnak lányszobádban –

„No lám, a Halling téli díszbe van,
Piroslik alkonyat sugárban.

Eh hagyjátok, ne bolondozzatok,
Mít táncoltok, vén gránitoszlopok?”

Anyókák, zuzmók, altatók.
Langt oppi lia, i, lia...

AZ ERDŐN ELVESZETT FIÚ

– Betakarták.

– Megitatták.

– Táncikáltak.

– Fenyegették.

– Kinevették.

– Kenegették.

– Tündérhajjal...

– Tündérhajjal...

– S tollruhájuk?

– Levetették...

Akit a villók elrejtettek:

El is felejtik azt a kémek.

Futkosnak, fejüket verik a falba:

kit is kell megölnünk...

hova lett...

valaki betakarta...

Akit a villók elrejtettek:

nem lel már reá az anyja.

Elfelejtik őt a kémek.

*

Altattuk egymást normann altatókkal.

»Arra vágyik ifjú szívem,

fenn messze távoli tájra.

Arra mennék, jaj nem lehet,

Arra madár sose szállna.«

ELŐHÍVÓ ÉNEK

Elhoznak nekem téged
a normann tengerészek.

Megjelsz majd a kikötőben
hajóddal, hajóhadaddal,

kibontott, hosszú, hosszú
és földöntúli mondatokkal

és fantasztikus ruhákban
és hajókkal és hajcsatokkal.

A korlátnál állsz, hajaddal
A fedélzetet söpörve

és megérkezel, hogy átadd magad
megérkezel saját magaddal
és tengertől sós neveddel

és így szól: végy el engem végy el
vedd el ruhámat
és nevemet is vedd el.

*

Tintával írom ezt a verset.
Én, Első és Utolsó,
vagyis Egyetlen Kálmán.
Egy csavargó, egy kocsmatöltelék.
Hogy megtévesszem Volosinit, a velencei
kémet.

Hé halász! Friss-e a tintahal?!

A tintahalat, mint citromot,
addig mind gyűröm, csavarom
míg tintájával megtelik
a kalamárisom.

Így hát

a tintahal-árus
hala máris ott van
kalamárisomban.

S én így kiáltok: kalamájó,
kalamájó!

Tenyeremben egyre nő
az élet-szív vonal.

Giovanni Volosini, hallod-e?

Volosini, hallgass ide, mármost
hallod-e te Valószínű

Valószínű János, –

Apám révén én Honfoglaló Árpádtól, you know,
anyám ágán pedig

Nagy Károlytól származom.

Csitt huss, hush.

Hush, alkoss, gyarapíts.

*

SENKI SEM TUDJA, HOGY ITT VAGYOK
S AKI LÁTJA, HOGY ITT VAGYOK
NEM TUDJA, HOGY EZ ÉN VAGYOK.

*

– és vajon ott a gályán
nem akad ott egy széptevő?
ki szépteszi a lábát?

Ne légy más senkié
hercegnőm, Hilda W.

Bíborcsigát és bort ide. Ide hát, nem világos?
Maga kicsoda? Hja, hja kérem,
csavargó vagyok, nevem sincsen.
Menyhárt vagyok vagy János.

Énnálam gyémánt? Dehogysis.
Kösönnyű, násfa sincsen.
Dehogysis várok valakit
csak itten üldögélek
a rakpart alsó kövén. Dehogysis király.
Éppen csak éldegélek.
Proletár vagyok. Az Árpád-házból.

*S te munkás hallod-e
te naphosszat...*
mit nyújtasz, odalentről, folyton...
Segéd vagyok
segéd-
kezem
nyújtom.

Tessék?
Ha király volnék, hogy hívnának?
harmadik Szőrdinánd, hehe.
És ha gróf?

Ha gróf volnék
nevem gróf Batman István volna.

Hát akkor agyó, barátocskám.
Még szerencse, hogy a kamu működik.

Kamu és gyémánt a kikötőben.

*

Húznék verslábaimra verscipőket
de ez csak olyan
versmezítlás ének.

Vörös vitorlás bárkák hoznak téged
röpülsz felém a gályán
mint vizek feletti ének.

Hoznak téged a bárkák.

És rólam sugdolóznak
a szűkebb pátriákban
a szűkebb pátriárák.

Michieli Vitális, túljárok rajtad.

Ha jó az ügynököd
– Giovanni, merre jársz –
hát tőlem tudd meg, ügynök:
hogy *nem* találsz meg engem.

Hé, figyej má, Giovanni,
mire jó ölni folyton
oszt mindig csak rohanni –

hahó, kocsmáros!

- Parancsoljonn, jellemtenegnagy úr. Itt a bor.
- csitt, csitt... de a bor... ez a bor... hm, hát ez oly...
- Igenis, fels...
- Csitt, csitt... hát e bor, ez a bor... oly
ziveres-zavaros... és mit lehetne enni?
- Nos hát így hosszú út előtt,
volna itt finom voyages-kenyér...
- Vidd ezt a bort a dözse emberének.
S ha kérdi, mondd meg neki, hogy munkás.
Hogy az vagyok.

HA ÉN LENNÉK A LÁMPAGYÁRI MUNKÁS

Megvilágító ének

Ha én lennék a lámpagyári munkás
a minőségek szorgos ellenőre
s te királylány egy tengerparti várban:
és szeretnék ennek ellenére

s hogy arcod gyöngéd fényekben fürösszem
és minden lámpást meggyújtának éjjel
s így nézném arcod rejtett, őrült, forró
és mondhatatlan, szótlán szenvedéllyel.

Cselekmény csak ennyi.
És a díszlet:
külváros és rozszant lámpagyár,
hol az éjben elvtárs suhan átal
s féllábakon sok-sok lámpa áll.

Kerékbe törve
táncol a törpe.

Róka-nagyapám
kinéz ablakán.

Vörhenyes szakáll.
Sas dalol a fán.

AZ ÉN AZ ÉN AZ ÉN
A HÁROMTESTŰ ÉN.

Egy vitorlás, egy gálya.
Feljő a lépcsőn végig
feljő a víznek árja

lábam nyalja a tenger
vizes és kék kuttyája.

A FÉLIG ÜRES CSÉSZE

Idelent a szuterénben
vívódik a szuper-énem.
Láthatás és léthatár,
félíg tele csésze

ma kezdődik életem
hátralevő része.

Hullámzik pincében a tenger
játsszóter van a tenger partján
s egy csónak van a stéghez kötve.

Na Conxypánban kötsz ki holnap
azelőtt vagy azután
s holnapután
Lapután.

Játékok lent a játsszó-térben.
Egy szirén? vagy egy kicsi fóka?
hintácska?
csúszka?
libidóka?

ez van pincében.
A földszinten lakom én, szegény,
közönséges és viseltes én.

A padláson lakik
Felettes Néni, az ember felettes nénje.

Kiabálok neki néha
mert milyen az ember
kiabál olykor felettesének
ordítva s toporzékolva:
engem vigyen föl a padlásra.

*

Lélekben lélekvesztőn,
így sietek feléd.

DAL A LÉLEKVESZTŐN

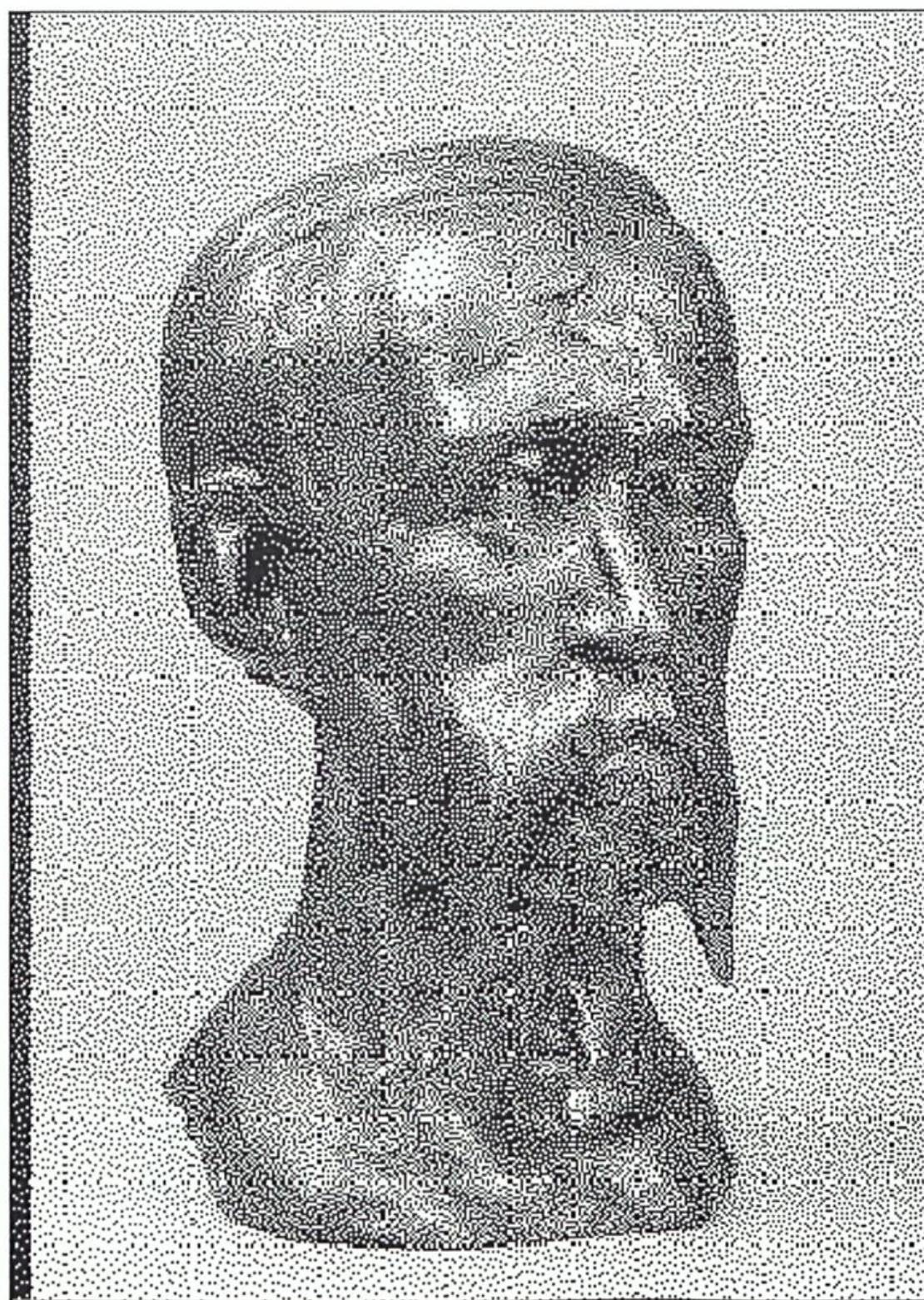
Lélekbeszéd a lélekvesztőm.
Vagy útbeszéd az útvesztőben.
Hozzád beszélsz.
És hallgatsz, közben.
Néked, néked, néked szól.
Naked soul, naked soul.

Én vagyok az, jó napot kívánok.
Lélekvesztőn lélekvesztő-ének.
S lent a mélyben névtelen növények.
S hajótetek s vízi alkotmányok.

Ez az ének
    csak tenéked:
        ez tenéked szól.
Ez az ének:
    As the naked
        as the naked soul.

Mint a lélek mezítlén beszéde
melybe tücskök hangja van betéve.

*

ifj. Szabó István: Madách (1965)